

Sundhedsråd – en ny retlig konstruktion

v/ Pernille Christensen, KL og

Hans B. Thomsen, Indenrigs- og
Sundhedsministeriet

The logo for KL (Danish Health Authorities) is displayed in a dark blue, bold, sans-serif font. It consists of the letters 'K' and 'L' joined together.

Sundhedsreform - tidslinje

- 14. 12. 2022. Regeringsgrundlag
- 28.03.2023: sundhedsstrukturkommission nedsættes
- 11.06.2024: Sundhedsstrukturkommissionens rapport offentliggøres
- 18.09. 2024: Regeringen præsenterer sit udspil til sundhedsreform ”Sundhed tæt på dig”
- 15.11. 2024: Aftale mellem regeringen (S,V, M) og DD, SF, KF og RV om Sundhedsreform 2024
- 05.02-09.03.2025: Høring (28 dage) over forslag til ændring af regionsloven og forskellige andre love
- 24.04.2025: Lovforslag fremsættes. L 214/213
- 13.05.2025: Første behandling
- 27.05.2025: Betænkning afgives af Indenrigsudvalget
- 11.6.2025: Lovforslag vedtages
- 20.6.2025: Lovforslag stadfæstes. L 719/L 699.

Sundhedsreform

Hvad handler reformen om?

- Større sammenhæng for borgerne i samarbejdet mellem sygehuse, almen praksis og kommunale tilbud
- Styrkelse af det nære sundhedsvæsen og mere lige adgang til sundhedsydelser

KL

Elementer i reformen, herunder

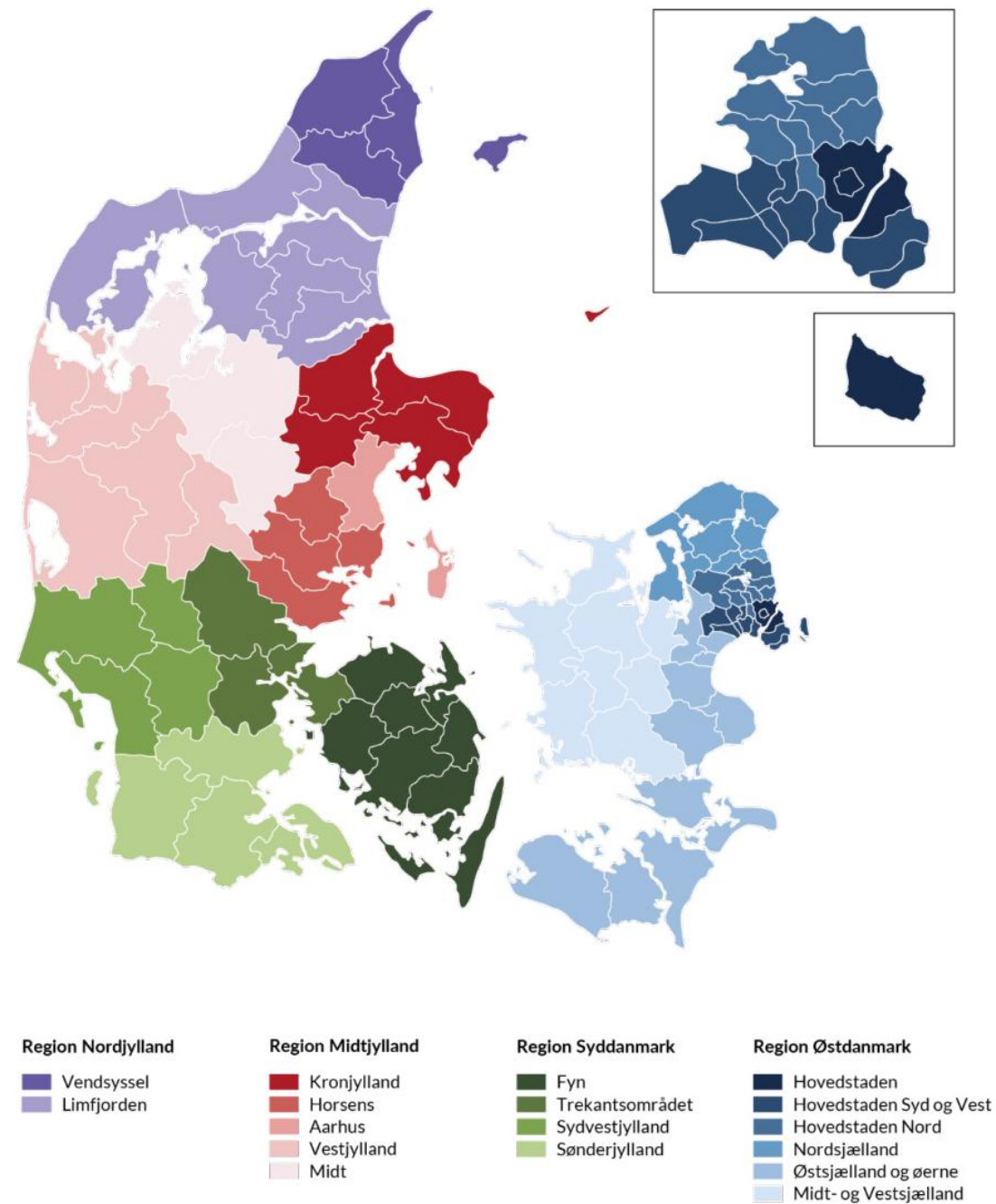
- Flere nære sundhedstilbud
- Opgaveflytning mellem kommuner og regioner
- Organisering:
  - Fra 5 regioner til 4 regioner
  - Etablering af 17 nye **sundhedsråd**

Hvad siger sundhedsreform-aftalen om de nye sundhedsråd?

Aftalens s. 9. Med reformen dannes fire regioner og herunder som udgangspunkt i alt 17 sundhedsråd med både regionale og kommunale folkevalgte repræsentanter. De nye sundhedsråd får egne ressourcer, og med deltagelse af både det regionale og det kommunale niveau skal de være drivende i omstillingen af sundhedsvæsenet og styrkelsen af det nære sundhedsvæsen. De skal danne rammen om et tæt og forpligtende samarbejde mellem regioner og kommuner om sundhedsopgaverne i et afgrænset geografisk område.

...

De 17 sundhedsråd

De endelige sundhedsråd

- Overgangslovens § 8, stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter regler om den geografiske afgrænsning af sundhedsrådene, om hvilke kommuner der henhører under de enkelte sundhedsråd og om navnene på de enkelte sundhedsråd.
- Overgangslovens § 8, stk. 3. Det skal sikres, at alle sundhedsråd befolkningsmæssigt og geografisk udt eksisterende og forventet planlægning og udvikling og velfungerende lokale samarbejdsflader danner et hensigtsmæssigt grundlag for varetagelsen af sundhedsrådets opgaver.

Udmøntningen af bemyndigelsen skal som fastsat i bemærkningerne ske

- Med udgangspunkt i sundhedsreformaftalens udspil til geografisk afgrænsning og navngivning
- Ved udpegelse af en opmand (Per Okkels)
- På grundlag af opmandens vejledende oplæg til navngivning og geografisk inddeling på baggrund af dialog (off.liggjort 27.08.2025)
- Udsendelse i høring (11.-25.09.2025) af bekendtgørelse om sundhedsrådenes geografiske afgrænsning og faste observatører i sundhedsråd
- Udstedelse af den endelige bekendtgørelse, BKG 1208 af 8/10 2025

Sundhedsrådenes ansvar og kompetencer

- Sundhedsrådene er regionens stående udvalg på de af regionens opgaver på sundheds- social- og specialundervisningsområdet, der kan henføres til det enkelte sundhedsråds geografiske område, jf. RL § 14 c, stk. 1.
- Sundhedsrådet har det umiddelbare forvaltningsansvar på disse områder.
- Forretningsudvalg: tværgående opgaver på sundhedsområdet m.v., jf. RL § 13 a, stk. 1.

Eksempler på opgaver under et sundhedsråd:

- Drift og udvikling af sygehuse
- Planer for omlægning af ambulansesygehusaktivitet til indsatser tættere på borgernes hjem
- Udbygning og udvikling af almenmedicinske tilbud
- De opgaver, som regionerne får ansvar for, som led i udmøntning af sundhedsreformaftalen, f.eks. sundheds- og omsorgspladser, akutsygepleje, patientrettet forebyggelse m.v.

Sundhedsrådenes ansvar og kompetencer - 2

- U1: Regionsrådet kan i styrelsesvedtægten bestemme, at den umiddelbare forvaltning af et tværgående anliggende på sundheds-, social- og specialundervisningsområdet delvis skal henhøre under et eller flere sundhedsråd i regionen, jf. RL § 14 c, stk. 3.
- U 2: Har en driftsenhed, der henhører under et sundhedsråd, underliggende enheder, der geografisk er placeret på tværs af flere sundhedsråd, fastsætter regionsrådet i styrelsesvedtægten, hvilket sundhedsråd der skal varetage den umiddelbare forvaltning af de enkelte underliggende enheder, jf. RL § 14 c, stk. 2.
- U 3: Regionsrådet fastsætter i styrelsesvedtægten i overensstemmelse med RL § 14 c, stk. 1-3 den nærmere afgrænsning af sundhedsrådenes myndighedsområde, jf. RL § 14 c, stk. 4.

Sundhedsrådenes sammensætning

- Medlemmer udpeget af regionsrådet
- Medlemmer udpeget af kommunalbestyrelserne
- Observatører
- Stedfortrædere for et medlem

Sundhedsrådenes sammensætning

Regionsrådsmedlemmer – antal

- Regionsrådsmedlemmer = kommunale medlemmer + 1, jf. RL § 14 d, stk. 4.
- Formænd og næstformænd vælges af regionsrådet og regnes med blandt de regionale medlemmer, jf. RL § 14 e.

Kommunale sundhedsrådsmedlemmer (§ 14 d, stk. 2):

- Kommuner med mindre end 80.000 indbyggere: 1 medlem
- Kommuner med mindst 80.000 og under 300.000 indbyggere: 2 medlemmer
- Kommuner med mindst 300.000 indbyggere: 3 medlemmer

Udpegning af regionale sund.rådsmedlemmer

Sundhedsrådets formand og næstformand

Vælges af regionsrådet hver for sig ved flertalsvalg, jf. RL § 14 e, stk. 1.

Formanden kan ikke være, jf. RL § 14 e, stk. 2-5:

- 1) Regionsrådsformand
- 2) Formand for et andet sundhedsråd
- 3) Formand for et stående udvalg i en kommune under sundhedsrådet
- 4) Borgmester m.v.

Regionsrådets øvrige medlemmer

- Vælges af regionsrådet, jf. RL § 14 g, stk. 1.
- Valget sker ved forholdstalsvalg (d' Hondt), jf. RL § 15, stk. 3, jf. KSL § 25.
- Et kommunalt medlem af et sundhedsråd kan ikke vælges som et regionalt medlem, jf. RL § 14 g, stk. 2
- Formandens og næstformandens plads henføres til den valggruppe, vedk. tilhører, jf. RL § 14 g, stk. 3.
- Omfordelings- og suppleringsreglen i KSL § 27 gælder, jf. RL § 14 g, stk. 4.

Udpegning af kommunale sund.rådsmedlemmer - 1

Hvis 1 medlem:

2 valgmuligheder, jf. RL § 14 h, stk. 1 og 2

- 1) Borgmesteren
- 2) En formand for et stående udvalg

Det stående udvalg skal varetage den umiddelbare forvaltning af hovedparten af kommunens anliggender inden for sundheds-, omsorgs- og socialpsykiatrien.

Hvis 2 medlemmer:

2 valgmuligheder, jf. RL § 14 i, stk. 1 og 2:

- 1) formanden for et stående udvalg, jf. ovenfor, OG borgmesteren
- 2) 2 formænd for stående udvalg.

Det stående udvalg skal helt eller delvis varetage kommunens anliggender inden for sundheds-, omsorgs- og socialpsykiatrien eller et sammenligneligt myndighedsområde.

- Odense og Aalborg: Rådmanden sidestilles med en udvalgsformand, jf. RL § 14 i, stk. 4.

Udpegning af kommunale sund.rådsmedlemmer-2

Hvis København (3 medlemmer):

2 valgmuligheder, jf. RL § 14 j, stk. 4, jf. stk. 1

- 1) Borgmesteren og 2 fagborgmestre
- 2) 3 fagborgmestre.

Fagborgmestrene skal helt eller delvis varetage sundheds-, omsorgs- og socialpsykiatrien eller et sammenligneligt myndighedsområde.

- Hvis Aarhus (3 medlemmer):

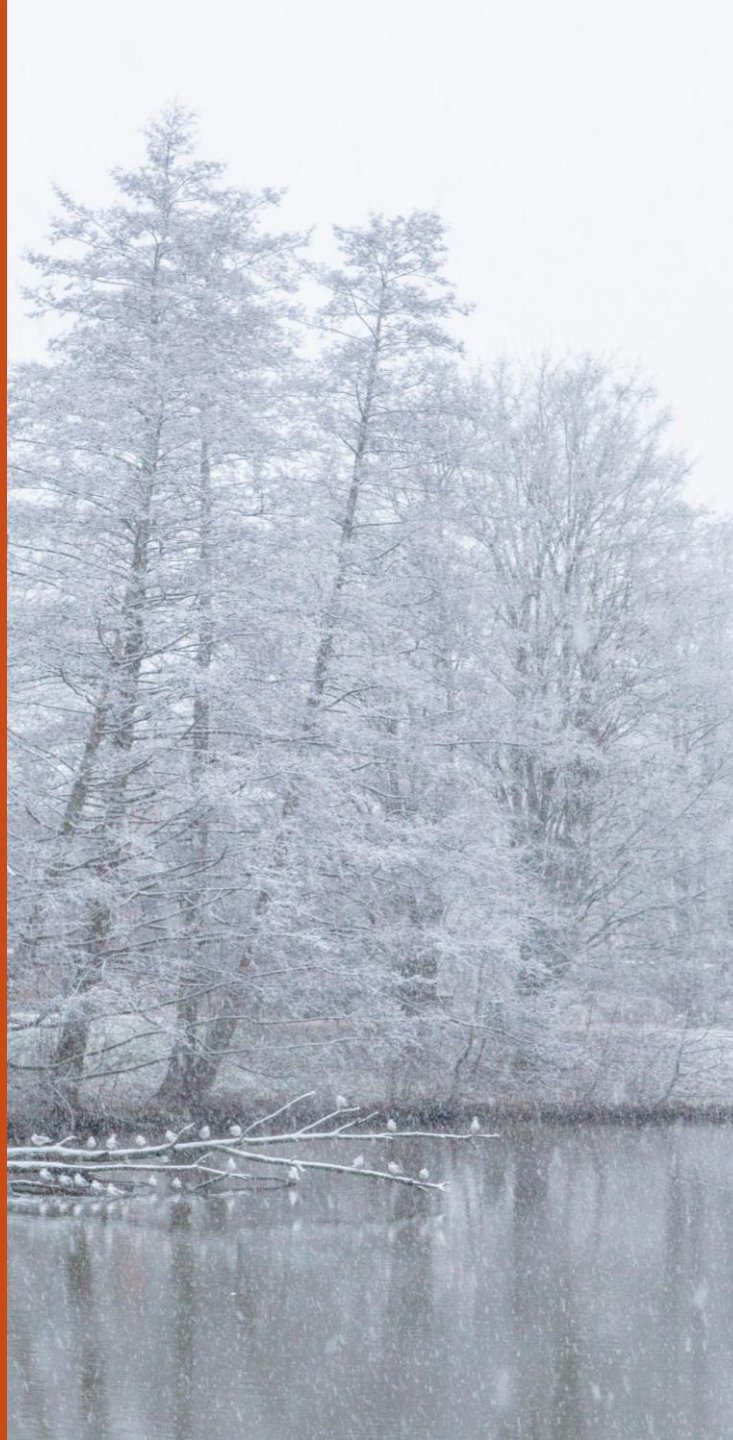
4 valgmuligheder, jf. RL § 14 j, stk. 5:

- 1) Borgmesteren og 2 andre magistratsmedlemmer
- 2) 3 magistratsmedlemmer
- 3) Borgmesteren, 1 magistratsmedlem og 1 formand for et fast udvalg
- 4) 2 magistratsmedlemmer og 1 formand for et fast udvalg.

Der er ingen andre valgmuligheder.

Vedtagelse i styrelsesvedtægten inden 1. november

- Kommuner under 80.000: Er det borgmesteren eller en udvalgsformand, der skal sidde i sundhedsrådet? Se RL § 14 k, stk. 1.
- Kommuner 80-300.000: Er det borgmesteren og en udvalgsformand, der skal sidde i sundhedsrådet? Eller er det to udvalgsformænd? Se RL § 14 k, stk. 1.
- Særregler for København og ¹⁴Århus!

KL

Vedtagelse i styrelsesvedtægten inden konst. møde

- Det skal fastlægges, *hvilke* udvalgsformænd, der skal sidde i sundhedsrådet, jf. RL § 14 k, stk. 2.
- Udpegningerne er (som udgangspunkt) bindende i funktionsperioden , jf. RL § 14 k, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, 2. pkt.

Observatører i sundhedsråd

Ministerfastlagte observatører

Indenrigs- og sundhedsministeren kan, hvis særlig tungtvejende hensyn taler herfor, fastsætte regler om, at en kommune skal have en fast observatør i et andet sundhedsråd end det sundhedsråd, kommunen henhører under, jf. RL § 14 m, stk. 3.

Fast = gældende indtil ny BKG udstedes.

Aktuel, hvis en meget betydelig andel af kommunens borgere modtager sygehusydelse fra et akutsygehus i et andet sundhedsråd, f.eks. KBH i f. t Hvidovre.

Sundhedsrådsfastlagte observatører

Et sundhedsråd kan efter en kommunalbestyrelses anmodning tillade, at et kommunalt medlem af et andet sundhedsråd kan deltage i sundhedsrådets møder som observatør, hvis særlige hensyn taler herfor, jf. RL § 14 m, stk. 1. Ikke flere obs. i samme s-råd, men flere obs. i forskellige s-råd.

For begge typer observatører:

Observatøren har ikke stemmeret og får ikke vederlag. Observatøren har taleret og ret til at få tilsendt materiale. Observatøren har ikke ret til at få sin afvigende mening tilført beslutningsprotokollen og har ikke initiativret.

Stedfortræder for et sundhedsrådsmedlem

Stedfortræder for et regionalt medlem

Stedfortræderen udpeges af valggruppen, der har indvalgt medlemmet, jf. RL § 14 p, stk. 5.

En stedfortræder indtræder, jf. RL § 14 p, stk. 1-3

- Forventet lovligt forfald på 1 måned
- Forventet lovligt forfald af kortere varighed, jf. styrelsesvedtægten
- Inhabiliter

Stedfortræder for et kommunalt medlem

Det skal fastlægges i styrelsesvedtægten, hvilke hverv hvis indehavere der er stedfortrædere (kan ændres i funktionsperioden), jf. RL § 14 p, stk. 6.

En eller flere stedfortrædere pr. medlem.

Frist: inden den 1. januar 2026.

Stedfortræderen indtræder i samme tilfælde som stedfortræderen for et kommunalt medlem.

Stedfortræderen indtræder hvis et kommunalt medlem er udelukket fra medlemskab, jf. RL § 14 p, stk. 4.

Styrelsesret - classic

Sundhedsrådet og den regionale organisation

- Sundhedsrådet har umiddelbar forvaltning af regionale opgaver på sundhedsområdet, men er undergivet regionsrådets beslutninger og regionsrådets bevillinger.
- Sundhedsrådet skal forberede regionsrådets sager
- Regionsrådet kan tage sundhedsrådssager op inden for visse rammer
- RL § 14 c, stk. 1 + § 15, stk. 1, nr. 2, jf. KSL § 21

KSL § 21, stk. 1.

Udvalgene bestyrer de anliggender, der er underlagt dem, inden for rammerne af det vedtagne årsbudget i forbindelse med kommunalbestyrelsens vedtagelser og i overensstemmelse med de reglementer m.v., der er udstedt af kommunalbestyrelsen. De påser, at de bevilgede beløb ikke overskrides, og foretager gennem økonomiudvalget indstilling til kommunalbestyrelsen, hvis bevillinger derudover anses for ønskelige eller fornødne.

Forhandlingspligt med andre udvalg, jf. KSL § 21, stk. 2.

Ret til at fremkomme med bidrag til årsbudget, jf. KSL § 21, stk. 3.

Styrelsesretlige særlige forhold

Sundhedsrådet og den regionale organisation

- Initiativret i sundhedsrådet (alle medlemmer), jf. RL § 14 n
- 1/3 af regionsrådsmedlemmerne i sundhedsrådet eller formanden har standsningsret, jf. RL § 14 o
- Ikke sagsindsigt for kommunale medlemmer
- Den regionale forvaltning betjener sundhedsrådet, herunder de kommunale medlemmer, og har ret og e.o. pligt til at inddrage kommunens forvaltning. Kommunens forvaltning har pligt til at bidrage efter fvl § 31.
- Den kommunale forvaltning betjener kommunens medlem af sundhedsrådet.

Relationen mellem kommunen og sundhedsrådet

- Kommunalbestyrelsen har ikke instruktionsbeføjelse i forhold til sit medlem af sundhedsrådet, jf. RL § 14 l, stk. 1.
- Kommunalbestyrelsen kan vedtage generelle og vejledende rammer for medlemmets virke i sundhedsrådet
- Det kommunale medlem skal videregive dokumenter fra sundhedsrådet, hvis kommunalbestyrelsen beder om det, jf. dog dataforordningens artikel 9-oplysninger, jf. RL § 14 l, stk. 2 og 3.

Andre spørgsmål?

- Hvilke muligheder har den kommunale forvaltning for at deltage på møderne i sundhedsrådet?
- Svar: Se KSL § 20, stk. 4, 2. pkt.
- Hvilke muligheder er der for at videregive oplysninger om forhandlingerne i sundhedsrådet til kommunen?
- Svar: Ikke reguleret i RL § 14 l, stk. 2 og 3. FVL §§ 27 og 28 om tavshedspligt og videregivelse mellem forvaltningsmyndigheder

- Lov om kommunernes styrelse § 20, stk. 4:
- ”Udvalgene kan tillade personer, der er ansat i kommunens tjeneste, at overvære møderne med henblik på varetagelse af sekretariatsfunktioner m.v. for udvalget. Udvalgene kan tilkalde andre personer, herunder andre medlemmer af kommunalbestyrelsen, til at overvære forhandlingerne, når det er ønskeligt af hensyn til en sags oplysning.”
- KSL § 20, stk. 4, gælder tilsvarende for sundhedsråd, jf. RL § 15, stk. 1, nr. 2.

Spørgsmål?

KL